

การดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายใน วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

พร บุญมี พย.ม.* พรรณี ไพศาลทักษิณ ปศด.**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายใน วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ สถาบันพระบรมราชชนก ประชากร คือคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในและ/หรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 62 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามการดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายใน วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และการปรับปรุงแก้ไข เป็นข้อคำถามเชิงบวกแบบประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา และค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 93.50 อายุเฉลี่ย 45.03 ปี ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ ร้อยละ 32.80 ระดับการศึกษาปริญญาโท ร้อยละ 67.70

การดำเนินงานของระบบประเมินคุณภาพภายใน วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07, SD=0.53$) โดยพบว่า ด้านผลผลิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.22, SD=0.57$) รองลงมาคือด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X}=4.14, SD=0.54$) ด้านกระบวนการ ($\bar{X}=4.11, SD=0.55$) และด้านการปรับปรุงแก้ไข มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.79, SD=0.85$)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ในด้านการปรับปรุงแก้ไข ควรพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายในมีคุณภาพต่อไป

คำสำคัญ : ระบบ การประเมินคุณภาพภายใน วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ

* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง

The Operation of the Internal Quality Assessment System at the Northern College Network of Boromarajonani College of Nursing

Porn Boonme MNS. * Pannee Paisarntuksin Ph.D**

Abstract

This descriptive research aimed to explore the operation of the internal quality assessment system at the Northern College network of Boromarajonani College of Nursing, Praboromarajchanok Institute for Health Workforce Development. Participants were 62 committees or persons who in charge of the quality assurance of the nursing college network, academic year 2012. Researchers developed the questionnaire according the system theory includes: input, process, output and improvement. It consists of Likert scale question, totally 42 items. The questionnaire was validated by experts and the reliability of questionnaire was 0.94. Data was analyzed using descriptive statistic such as frequency, percentage, mean and standard deviation.

Findings revealed that majority (93.50%) of them was female with an age average 43.03 years. Nearly one third (32.80%) of them was the deputy director and finished master degree with 67.70%. An overall internal quality assessment system was evaluated at high level ($\bar{X} = 4.07$, $SD.=0.53$). Also, it found that the output component was the highest score, followed by input, process, output and improvement component with the average value at 4.22 ($SD. = 0.57$), 4.14 ($SD.=0.54$), 4.11 ($SD.= 0.54$) and 3.79 ($SD.=0.85$) respectively.

Research suggests that the improvement component should be considered as a key component in attempts to improve the quality of the internal quality assessment system.

Keywords : System Evaluation, Internal Quality Assessment, Northern College Network

---

* Register nurses of special expertise at Boromarajonani College of Nursing, Phayao

** Register nurses of special expertise at Boromarajonani College of Nursing, Lampang City

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้ระบบการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพ การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน ทั้งนี้จุดมุ่งหมายของการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในก็เพื่อตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานของสถาบันตามระบบ และกลไกที่สถาบันนั้นๆ ได้กำหนดขึ้น เพื่อให้สถาบันได้ทราบสภาพที่แท้จริงอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางและพัฒนาคุณภาพตามเกณฑ์ และมาตรฐานที่ตั้งไว้อย่างต่อเนื่อง¹ การประเมินคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ประเมินและสถาบันที่รับการประเมินจำเป็นต้องทำหน้าที่ตามบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 การประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และ การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ กำหนด สำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา¹

ปีการศึกษา 2554 สถาบันพระบรมราชชนก ได้กำหนดให้วิทยาลัยในสังกัดทุกแห่งมีการประเมินคุณภาพภายในโดยเครือข่ายเอง ซึ่งวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือประกอบด้วย 7 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์

นครสวรรค์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรดิตต์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นคร--ลำปาง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา และ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน โดยคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของเครือข่ายภาคเหนือ และรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามที่กำหนดในระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ (CHE QA Online) โดยแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นมาเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของเครือข่ายเป็นไปตามระบบที่กำหนด ทั้งนี้ให้การดำเนินการเป็นไปตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายใน ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด² ระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดีจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการประเมินภายใน (internal assessment) ที่สามารถสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ได้อย่างเหมาะสม³ ระบบ หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่าจะต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ได้ผลออกมาตามที่ต้องการ ซึ่งจะต้องปรากฏให้ทราบโดยทั่วกัน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเอกสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยองค์ประกอบของระบบประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและข้อมูลป้อนกลับที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน¹ การประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่เน้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหน่วยงานระดับสถาบัน ฝ่าย ภาควิชา และงาน กับดัชนีบ่งชี้คุณภาพในทุกองค์ประกอบของคุณภาพว่าการดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดมาน้อยเพียงใด โดยจัดเป็นระดับของการบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์

เพื่อให้ทราบระดับคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา ในการดำเนินภารกิจด้านต่างๆ เพื่อกระตุ้นเตือน ให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาและ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา และ รายงานสถานภาพและพัฒนาการในด้านคุณภาพ และมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้การ ประเมินคุณภาพการศึกษายังช่วยสะท้อนให้เห็น จุดเด่น จุดด้อย เงื่อนไขความสำเร็จและสาเหตุของ ปัญหา ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ แนวทางการ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบัน อุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง⁴

วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ ได้มีการ ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในระดับเครือข่าย มาอย่างต่อเนื่อง และในปีการศึกษา 2554 ได้มีการ ประเมินคุณภาพภายในระดับเครือข่ายเช่นเดียวกัน ตลอดระยะที่มีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน ระดับเครือข่าย ยังไม่เคยมีการศึกษาการดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายในของ วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ ทางผู้วิจัยจึงสนใจ ศึกษาในเรื่องดังกล่าว โดยผลการวิจัยจะนำไปใช้ ในการพัฒนาการดำเนินงานของระบบการประเมิน คุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการดำเนินงานของระบบการ ประเมินคุณภาพภายใน วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดการ ประเมินเชิงระบบ (Systemic Approach) เพื่อศึกษา การดำเนินงานของระบบประเมินคุณภาพภายในที่

ครอบคลุมทั้ง 1) ปัจจัยนำเข้า (input) ได้แก่ นโยบาย คู่มือประเมินคุณภาพภายใน คณะกรรมการ ประกันคุณภาพ รายงานการประเมินตนเอง คณะ กรรมการประเมินคุณภาพภายใน ระบบข้อมูลและ ประมวลผล 2) ด้านกระบวนการ (process) ได้แก่ การวางแผนการประเมินคุณภาพ การดำเนินการ ประเมินคุณภาพ การตรวจสอบผลการประเมิน คุณภาพ การประเมินอภิमानผลการประเมิน คุณภาพของแต่ละวิทยาลัยในเครือข่ายภาคเหนือ การเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพ การจัดทำ รายงานการประเมินคุณภาพ 3) ด้านผลผลิตการ ดำเนินงาน (output) ได้แก่ รายงานผลการประเมิน คุณภาพ 4) ด้านการปรับปรุงแก้ไข (improvement) ได้แก่ การนำผลการประเมินคุณภาพภายในมา พัฒนาปรับปรุง กำหนดเป็นกรอบแนวคิดที่ สำคัญของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิง พรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานของระบบการประเมิน คุณภาพภายใน วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ประเมินคุณภาพภายใน และ/หรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการ ศึกษาของวิทยาลัย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะ จิง (purposive sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก (inclusion criteria) ดังนี้ 1) เป็นคณะกรรมการ ประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่ายภาค เหนือและ/หรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ การศึกษาของวิทยาลัย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการ ดำเนินงานของระบบประเมินคุณภาพวิทยาลัย เครือข่ายภาคเหนือ ปีการศึกษา 2554 2) ยินดีให้ ความร่วมมือในการวิจัย ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 70 คน ซึ่งมาจากวิทยาลัยในเครือข่ายภาคเหนือ

7 วิทยาลัย ๆ ละ 10 คน ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนของการทำวิจัยให้แก่กลุ่มประชากรทราบ และอธิบายให้เข้าใจถึงการศึกษาคั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสมัครใจ กลุ่มประชากรสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย และจะไม่มีผลใด ๆ ต่อการทำงานในวิทยาลัย นอกจากนี้ยังชี้แจงว่าข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเก็บความลับ จะนำเสนอในภาพรวมและนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น และยึดหลักการปฏิบัติจริยธรรมในการศึกษาวิจัยในมนุษย์

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายใน วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเชิงระบบ ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และการปรับปรุงแก้ไข ร่วมกับการศึกษาทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายใน แนวปฏิบัติที่ดีของระบบการประเมินคุณภาพภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา นำมาใช้วัดความคิดเห็นของผู้ประเมินคุณภาพภายในและ/หรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้าของระบบประเมินคุณภาพ ด้านกระบวนการของระบบประเมินคุณภาพ ด้านผลผลิตของ

ระบบประเมินคุณภาพ และด้านการปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นด้านบวก โดย 5 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานตามข้อคำถามนั้นมากที่สุด และ 1 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานตามข้อคำถามนั้นน้อยที่สุด ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด (คะแนน 4.51 - 5.00) เห็นด้วยมาก (คะแนน 3.51 - 4.50) เห็นด้วยปานกลาง (คะแนน 2.51 - 3.50) เห็นด้วยน้อย (คะแนน 1.51 - 2.50) และเห็นด้วยน้อยที่สุด (คะแนน 1.00 - 1.50)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับอาจารย์ในวิทยาลัยที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการของวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือทั้ง 7 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 62 คน จากที่ส่ง 70 คน คิดเป็นร้อยละ 88.57 จากนั้นผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 93.50 อายุเฉลี่ย 45.03 ปี ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ ร้อยละ 32.80 ระดับการศึกษาปริญญาโท ร้อยละ 67.70

2. การดำเนินงานของระบบประเมินคุณภาพภายใน วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ มีดังนี้

2.1 การดำเนินงานของระบบประเมินคุณภาพภายใน วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07, SD=0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านผลผลิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.22, SD=0.57$) รองลงมา คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X}=4.14, SD=0.54$) ด้านกระบวนการ ($\bar{X}=4.11, SD=0.55$) และด้านการปรับปรุงแก้ไข มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.79, SD=0.85$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายใน จำแนกตามรายด้าน

การดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านปัจจัยนำเข้า	4.14	0.54	มาก
ด้านกระบวนการ	4.11	0.55	มาก
ด้านผลผลิต	4.22	0.57	มาก
ด้านการปรับปรุงแก้ไข	3.79	0.85	มาก
เฉลี่ยรวม	4.07	0.53	มาก

2.2 การดำเนินงานของระบบประเมินคุณภาพภายใน วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14, SD=0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การกำหนดคณะกรรมการที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามระบบประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่าย มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ คณะกรรมการประเมินคุณภาพ

ภายในที่วิทยาลัยเครือข่ายแต่งตั้ง มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ($\bar{X}=4.45, SD=0.80$ และ $\bar{X}=4.37, SD=0.77$ ตามลำดับ) ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ รายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยที่รับการประเมิน มีการระบุเอกสารหลักฐานที่ใช้อ้างอิงผลการดำเนินงานครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X}=3.97, SD=0.77$) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการดำเนินงานของระบบ
การประเมินคุณภาพภายใน ด้านปัจจัยนำเข้า จำแนกรายข้อ

การดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายในด้านปัจจัยนำเข้า	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การกำหนดนโยบายการประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่ายอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	4.20	1.09	มาก
2. การจัดทำระบบและกลไกการประเมินคุณภาพภายในวิทยาลัยเครือข่ายอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	4.13	1.09	มาก
3. การจัดทำคู่มือประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ	4.26	1.09	มาก
4. การกำหนดคณะกรรมการที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามระบบประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่าย	4.45	0.80	มาก
5. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน	4.08	0.86	มาก
6. แผนการประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่ายมีรายละเอียดของกิจกรรมและการเบิกจ่ายงบประมาณที่ชัดเจน	4.06	0.79	มาก
7. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่วิทยาลัยเครือข่ายแต่งตั้งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	4.37	0.77	มาก
8. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่เข้ามาประเมินคุณภาพภายในแต่ละวิทยาลัย เป็นไปตามรายชื่อที่ได้รับการแต่งตั้งจากสถาบันพระบรมราชชนก	4.18	0.76	มาก
9. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่จะเข้าประเมินในแต่ละวิทยาลัยมีจำนวนเหมาะสมและเพียงพอ	4.15	0.76	มาก
10. รายงานประเมินตนเองของวิทยาลัยที่รับการประเมิน มีข้อมูลเบื้องต้นของวิทยาลัย ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	4.10	0.70	มาก
11. รายงานประเมินตนเองของวิทยาลัยที่รับการประเมินมีข้อมูลพื้นฐาน (common data set) ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	3.98	0.69	มาก
12. รายงานประเมินตนเองของวิทยาลัยที่รับการประเมินมีการเสนอผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบชัดเจนครบถ้วน	4.03	0.75	มาก
13. รายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยที่รับการประเมินมีการเสนอ จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางการพัฒนาในแต่ละตัวบ่งชี้คุณภาพไว้ชัดเจน ตรงประเด็น และนำไปปฏิบัติได้จริง	4.02	0.74	มาก
14. รายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยที่รับการประเมิน ระบุเอกสารหลักฐานที่ใช้อ้างอิงผลการดำเนินงานครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	3.97	0.77	มาก
เฉลี่ยรวม	4.14	0.54	มาก

2.3 การดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายในด้านกระบวนการ (Process) มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$, $SD=0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าคณะประเมินคุณภาพภายในมีความเป็นกัลยาณมิตร มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับหน่วยงาน เพื่อทราบวัตถุประสงค์ของการประเมินและวิธีการ

ประเมินในวันแรกของการตรวจเยี่ยม (Open meeting) ($\bar{X}=4.48$, $SD=0.74$ และ $\bar{X}=4.44$, $SD=0.79$ ตามลำดับ) ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ การจัดส่งรายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยที่รับประเมินไปให้คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในก่อนวันทำการประเมินคุณภาพไม่น้อยกว่า 4 สัปดาห์ ($\bar{X}=3.59$, $SD=0.97$) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ผลการดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายใน ด้านกระบวนการ จำแนกรายข้อ

การดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายในด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ผู้รับผิดชอบโครงการประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่ายส่งโครงการและคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ไปให้แต่ละวิทยาลัยได้รับทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 2 อาทิตย์	3.96	0.89	มาก
2. การจัดทำแผนการประเมินคุณภาพภายในตามกำหนดช่วงเวลาที่เป็นไปตามข้อตกลงร่วมกันของคณะกรรมการเครือข่าย	3.95	0.76	มาก
3. การกำหนดจำนวนวันในการรับประเมินคุณภาพภายในที่เหมาะสม	4.03	0.80	มาก
4. การจัดส่งรายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยที่รับประเมินไปให้คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในก่อนวันทำการประเมินคุณภาพไม่น้อยกว่า 4 สัปดาห์	3.59	0.97	มาก
5. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในประสานกับผู้บริหารประเมินเพื่อแจ้งกำหนดการประเมินล่วงหน้าอย่างน้อย ๑ สัปดาห์	4.10	0.76	มาก
6. วิทยาลัยที่รับประเมินมีการเตรียมความพร้อมในการรับประเมินคุณภาพ	4.13	0.74	มาก
7. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในนัดประชุมทีมเพื่อวางแผนการประเมินและมอบหมายงาน	4.02	0.72	มาก
8. ประธานคณะกรรมการประเมินมีการมอบหมายความรับผิดชอบในการประเมินแก่คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่ชัดเจน	4.16	0.86	มาก
9. การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับหน่วยงานเพื่อทราบวัตถุประสงค์ของการประเมินและวิธีการประเมินในวันแรกของการตรวจเยี่ยม (Open meeting)	4.44	0.79	มาก
10. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณภาพ	4.00	0.70	มาก

การดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายในด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
11. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ตรวจสอบถึงผลการดำเนินงานตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่กำหนด	4.19	0.65	มาก
12. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคที่หลากหลายและเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูล	4.11	0.74	มาก
13. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน นำข้อค้นพบหรือข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของผลการประเมิน	4.18	0.80	มาก
14. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ได้ให้ข้อเสนอแนะ แนวคิดที่นำไปสู่การปฏิบัติได้ชัดเจนและเป็นประโยชน์	4.08	0.66	มาก
15. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในประชุมเพื่อสรุปผลในการประเมินของแต่ละวัน	4.13	0.82	มาก
16. การรายงานผลการประเมินขึ้นต้นอย่างไม่เป็นทางการ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมรับฟังและซักถาม (Close meeting)	4.40	0.73	มาก
17. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน มีความเป็นกัลยาณมิตร	4.48	0.74	มาก
18. คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นอิสระจากหน่วยงานที่รับการประเมิน	4.34	0.79	มาก
19. การนำรายงานผลการประเมินของแต่ละวิทยาลัยในเครือข่ายมาประเมินคุณภาพของผลการประเมิน(ประเมินอกิมาณ)	3.77	0.92	มาก
เฉลี่ยรวม	4.11	0.55	มาก

2.4 การดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายใน ด้านผลผลิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, $SD=0.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การรายงานผลการประเมินมีการเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายในวิทยาลัย ประธานวิทยาลัยเครือข่าย และสถาบันพระบรมราชชนก ได้รับทราบภายในเวลา 60 วัน หลังสิ้นสุดการประเมินคุณภาพภายใน และการจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน ตามระบบ CHE QA online ส่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ภายในเวลาที่กำหนด มีค่า

คะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.32$, $SD=0.68$ และ $\bar{X}=4.32$, $SD=0.65$ ตามลำดับ) รองลงมาคือ รายงานผลการประเมินคุณภาพสอดคล้องกับข้อมูลหลักฐานที่ปรากฏ ($\bar{X}=4.23$, $SD=0.64$) ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ รายงานผลการประเมินมีเนื้อหาครบถ้วน ครอบคลุมผลการประเมิน จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในทุกองค์ประกอบที่ไม่ได้มาตรฐาน และวิธีปฏิบัติที่ดี/นวัตกรรม ($\bar{X}=4.11$, $SD=0.81$) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายใน ด้านผลผลิต จำแนกรายข้อ

การดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายใน ด้านผลผลิต	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1.รายงานผลการประเมินคุณภาพสอดคล้องกับข้อมูลหลักฐานที่ปรากฏ	4.23	0.64	มาก
2.รายงานผลการประเมินให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.16	0.63	มาก
3.รายงานผลการประเมินมีเนื้อหาครบถ้วน ครอบคลุมผลการประเมิน จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในทุกองค์ประกอบที่ไม่ได้มาตรฐานและวิธีปฏิบัติที่ดี / นวัตกรรม (ถ้ามี)	4.11	0.81	มาก
4.รายงานผลการประเมินมีการเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายใน วิทยาลัย ประธานวิทยาลัยเครือข่าย และสถาบันพระบรมราชชนก ได้รับทราบภายในเวลา 60 วันหลังสิ้นสุดการประเมินคุณภาพภายใน	4.32	0.68	มาก
5.การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน ตามระบบ CHE QA online ส่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาภายในเวลาที่กำหนด	4.32	0.65	มาก
เฉลี่ยรวม	4.22	0.57	มาก

2.5 ผลการดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายใน ด้านการปรับปรุงแก้ไข มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.79$, $SD=0.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การนำผลการประเมินคุณภาพภายในของเครือข่ายมาวิเคราะห์ เพื่อวางแผนปรับปรุงแก้ไขในแผนกลยุทธ์ของวิทยาลัยเครือข่าย ในปีงบประมาณต่อไป มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การ

ร่วมกันถอดบทเรียน ภายหลังจากการประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่าย เพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน ($\bar{X}=3.84$, $SD=0.93$ และ $\bar{X}=3.79$, $SD=0.86$ ตามลำดับ) ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ การประเมินประสิทธิภาพของระบบและกลไกการประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่าย ($\bar{X}=3.75$, $SD=1.02$) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการดำเนินงานของระบบ
การประเมินคุณภาพภายใน ด้านการปรับปรุงแก้ไข จำแนกรายข้อ

การดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายใน ด้านการปรับปรุงแก้ไข	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การประเมินประสิทธิภาพของระบบและกลไกการประเมินคุณภาพภายใน ของวิทยาลัยเครือข่าย	3.75	1.02	มาก
2. การร่วมกันถอดบทเรียน ภายหลังจากประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัย เครือข่าย เพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน	3.79	0.86	มาก
3. การนำผลการประเมินคุณภาพภายในของเครือข่ายมาวิเคราะห์ เพื่อวางแผน ปรับปรุงแก้ไขในแผนกลยุทธ์ของวิทยาลัยเครือข่ายในปีงบประมาณต่อไป	3.84	0.93	มาก
เฉลี่ยรวม	3.79	0.85	มาก

อภิปรายผล

การวิจัยศึกษาการดำเนินงานของระบบ
ประเมินคุณภาพภายใน ของวิทยาลัยเครือข่ายภาค
เหนือ สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก มีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษาการดำเนินงานของระบบ
ประเมินคุณภาพภายใน วิทยาลัยเครือข่ายภาค
เหนือ สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกโดยผลการ
วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การดำเนินงานของระบบประเมิน
คุณภาพภายใน ของวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ อยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07, SD=0.53$) ซึ่งสอดคล้อง
กับผลการวิจัยการประเมินระบบการประเมิน
คุณภาพภายใน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พบว่าผู้ประเมินคุณภาพภายในและผู้บริหาร
ประเมินคุณภาพภายใน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ระบบประเมินคุณภาพภายในโดยรวมมีความ
เหมาะสมในระดับมาก⁴ และสอดคล้องกับผลการ
ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรม
ราชชนก ที่พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดสถาบัน

พระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ใน
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 61.31 เมื่อ
พิจารณารายด้านพบว่า ด้านการควบคุมคุณภาพมี
การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ
59.34 ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีการ
ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 75.74
และด้านการประเมินคุณภาพการศึกษามีการ
ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 56.07
และพบว่าวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ของวิทยาลัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก⁵ โดยเมื่อ
พิจารณารายด้านพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ด้าน
กระบวนการ ด้านผลิต และด้านปรับปรุงแก้ไข
อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X}=4.14, SD=0.54,$
 $\bar{X}=4.11, SD=0.55, \bar{X}=4.22, SD=0.57,$
 $\bar{X}=3.79, SD=0.85$ ตามลำดับ)

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจากสถาบันพระบรม
ราชชนกได้ให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพ
การศึกษาโดยถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือการบริหาร

งานของผู้บริหารสถานศึกษา และผลการประเมินคุณภาพภายในทั้งในระดับผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินโดยเครือข่าย และผลการประเมินโดยสถาบันพระบรมราชชนก ตลอดจนผลการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (สมศ.) วิทยาลัยแต่ละแห่งได้นำมาพิจารณากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยการพัฒนาดังกล่าวจะอยู่บนพื้นฐานของความช่วยเหลือ เกื้อกูลในรูปเครือข่ายวิทยาลัยภาค ซึ่งทำให้วิทยาลัยในแต่ละเครือข่ายมีการพัฒนาคุณภาพไปพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้อาจเนื่องมาจากสถาบันพระบรมราชชนกได้ใช้เครือข่ายวิทยาลัยภาคเป็นกลไกในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดให้วิทยาลัยในแต่ละภาคเป็นศูนย์กลางการดำเนินงานประกันคุณภาพ² และสถาบันพระบรมราชชนก ยังได้จัดอบรมผู้ประเมินคุณภาพภายใน โดยให้วิทยาลัยส่งอาจารย์เข้ารับการอบรมหลักสูตรผู้ประเมินคุณภาพภายในซึ่งเป็นหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยการดำเนินการจัดอบรมมีความครอบคลุมทุกเครือข่าย และในปีการศึกษา 2554 วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือได้มีการจัดทำโครงการอบรมผู้ประเมินคุณภาพภายในให้กับอาจารย์ที่ยังไม่ผ่านการอบรม โดยใช้หลักสูตรอบรมผู้ประเมินคุณภาพภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเช่นเดียวกัน⁶

เมื่อพิจารณาด้านปัจจัยนำเข้ารายชื่อพบว่ากิจกรรมการกำหนดให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบในการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่าย ได้คะแนนสูงสุด ($\bar{X}=4.45, SD=0.80$) ทั้งนี้เนื่องมาจากในช่วงที่ผ่านมาสถาบันพระบรมราชชนกได้กำหนดให้วิทยาลัยเครือข่ายมีการประเมินคุณภาพภายในเอง

โดยให้มีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของเครือข่ายเอง เป็นแบบปีเว้นปี มาอย่างต่อเนื่อง และวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือได้กำหนดให้มีคณะกรรมการวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย คณะกรรมการด้านอำนวยการ คณะกรรมการด้านวิชาการ คณะกรรมการด้านบริการวิชาการ คณะกรรมการด้านกิจการนักศึกษาและทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม คณะกรรมการด้านการวิจัย และคณะกรรมการประกันคุณภาพ⁷ ส่วนการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยที่รับการประเมิน มีการระบุเอกสารหลักฐานที่ใช้อ้างอิงผลการดำเนินงานครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ได้คะแนนได้น้อยที่สุด ($\bar{X}=3.97, SD=0.77$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีการได้มาของรายงานประเมินตนเองของแต่ละวิทยาลัยมีความแตกต่างกัน โดยการเขียนรายงานประเมินตนเองในวิทยาลัยบางแห่งให้ผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้คุณภาพเป็นผู้เขียนรายงานประเมินตนเองด้วยตนเอง ขณะที่บางวิทยาลัยให้ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของวิทยาลัยเป็นผู้ร่างรายงานประเมินตนเอง และจัดให้มีกิจกรรมการวิพากษ์รายงานประเมินตนเองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างไรก็ตามพบว่ามีวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่ได้มีการวิพากษ์รายงานประเมินตนเองโดยผู้ทรงคุณวุฒิก่อนการประเมิน ดังนั้นคุณภาพของการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยที่รับการประเมิน จึงได้คะแนนออกมาน้อย และถือเป็นโอกาสพัฒนาของวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือที่ควรมีการทบทวนระบบการได้มาซึ่งรายงานประเมินตนเองของสถาบัน รวมทั้งการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาทักษะการเขียนรายงานประเมินตนเองของผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้คุณภาพและผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของวิทยาลัยเครือข่ายด้วย

การดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายในด้านกระบวนการ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยพบว่า คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในมีความเป็นกัลยาณมิตร ได้คะแนนมากที่สุด ($\bar{X}=4.48, SD=0.74$) ทั้งนี้เนื่องมาจาก คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในส่วนใหญ่มาจากอาจารย์ที่เป็นตัวแทนของแต่ละวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ ซึ่งผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ประเมินคุณภาพภายในมาแล้วและคณะกรรมการประเมินส่วนใหญ่มีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ส่วนการจัดส่งรายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยที่รับประเมินไปให้คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในก่อนวันทำการประเมินคุณภาพไม่น้อยกว่า 4 สัปดาห์ ได้คะแนนน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.59, SD=0.97$) ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนถึงการจัดส่งรายงานประเมินตนเองของแต่ละวิทยาลัยไปให้คณะกรรมการประเมินคุณภาพช้ากว่าเวลาที่ควรจะเป็น ทั้งนี้เนื่องมาจาก การได้มาซึ่งรายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัย มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายคน ที่ต้องมีการประสานการส่งต่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง ซึ่งต้องใช้เวลาในการรวบรวม ประกอบกับภาระงานของอาจารย์ผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้และผู้รวบรวมรายงานประเมินตนเองของวิทยาลัยมีมาก ต้องทำหน้าที่ทั้งในด้านการเรียน การสอน การบริการวิชาการ การวิจัย และทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และภาระงานในด้านการบริหารจัดการ อย่างไรก็ตามผลการศึกษาดังกล่าวคณะกรรมการวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือและคณะกรรมการประกันคุณภาพของวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ ควรมีการทบทวนและกำหนดนโยบายในการจัดส่งรายงานประเมินตนเองของสถาบันตามเวลาที่กำหนดต่อไป

การดำเนินงานของระบบการประเมินคุณภาพภายใน ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา การอภิmannผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก พบว่าการประเมินอภิmannผลการประเมินคุณภาพภายใน ภาพรวมพบว่าวิทยาลัยเกินกว่าครึ่งมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 64.87) โดยเครือข่ายภาคเหนืออยู่ในระดับดีทุกวิทยาลัย (ร้อยละ 100)⁸ เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ การรายงานผลการประเมินมีการเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายในวิทยาลัย ประธานวิทยาลัยเครือข่ายและสถาบันพระบรมราชชนก ได้รับทราบภายในเวลา 60 วันหลังสิ้นสุดการประเมินคุณภาพภายใน ($\bar{X}=4.32, SD=0.68$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคิลส (Kells)⁹ ที่เสนอว่าการนำวิธีการประเมินไปใช้ในสถาบัน จะต้องทำให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจภายใน ที่ต้องการปรับปรุงและพัฒนางานให้ก้าวหน้า โดยจัดให้มีการให้ความรู้ หรือคำปรึกษาเกี่ยวกับเป้าหมายการประเมินวิธีการประเมิน เพื่อให้ทุกคนที่เกี่ยวข้อง รู้สึกมีส่วนร่วมและทำให้ผลการประเมินเกิดประโยชน์เต็มที่ รองลงมาคือ การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน ตามระบบ CHE QA online ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ภายในเวลาที่กำหนด ($\bar{X}=4.32, SD=0.65$) อภิปรายได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายใน ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้สถาบันการศึกษาต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณะ¹

การดำเนินงานของระบบประเมินคุณภาพภายใน ด้านการปรับปรุงแก้ไข พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ การนำผลการประเมินคุณภาพภายในของเครือข่ายมาวิเคราะห์ เพื่อวางแผนปรับปรุงแก้ไขในแผนกลยุทธ์ของวิทยาลัยเครือข่ายในปีงบประมาณต่อไป ($\bar{X}=3.84, SD=0.93$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือมีการกำหนดโครงสร้างองค์กรและคณะกรรมการที่รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยเครือข่ายที่ชัดเจน ในการทำหน้าที่ให้ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษามีการขับเคลื่อนเป็นไปตามระบบที่กำหนด และเกณฑ์คุณภาพของตัวบ่งชี้ ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ข้อที่ 4 กำหนดให้มีการนำผลการประเมินคุณภาพไปทำแผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถาบัน¹ สอดคล้องกับแนวคิดของเดวิส (Davis)¹⁰ ได้กำหนดให้การเสนอผลการประเมินและการนำผลการประเมินไปพัฒนาเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบการประเมินคุณภาพ นอกจากนี้ยังพบว่าแผนกลยุทธ์ของวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ ปีงบประมาณ 2554-2558 ได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนกลยุทธ์ที่มีตัวชี้วัดด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการกำกับติดตามความสำเร็จของแผนกลยุทธ์ทุกปีงบประมาณ⁷ ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ การประเมินประสิทธิภาพของระบบและกลไกการประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่าย ($\bar{X}=3.75, SD=1.02$) ซึ่งสะท้อนถึงโอกาสพัฒนาของวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือที่จำเป็นต้องมีการประเมินประสิทธิภาพของระบบและกลไกการประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือต่อไป

ข้อเสนอแนะการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ทบทวนความรู้ ความเข้าใจและพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการประเมินตนเองให้แก่อาจารย์ผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้และผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
2. ทบทวนนโยบายการจัดส่งรายงานประเมินตนเองให้กับคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ให้ได้ตามเวลาที่กำหนด
3. ดำเนินการประเมินประสิทธิภาพของระบบและกลไกการประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัยเครือข่าย

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลระบบการประเมินคุณภาพภายใน วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ตามการรับรู้ของผู้ประเมินคุณภาพภายในและผู้รับการประเมินคุณภาพภายใน

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา แห่งชาติ. คู่มือการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์; 2553.
2. เพ็ญศรี ทองเพชรและคณะ. "สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของวิทยาลัยในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข" วารสารการพยาบาลและการศึกษา. 2554; 2: 23-25.
3. สถาบันพระบรมราชชนก. คู่มือการประกันคุณภาพภายใน วิทยาลัยในสังกัด สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ฉบับปรับปรุง. นนทบุรี; 2555.

4. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. คู่มือฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์; 2550.
5. กันยปรีณ ทองสามสีและคณะ. การประเมินระบบการประเมินคุณภาพภายใน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 2554; 1: 239-253.
6. พร บุญมี. รายงานสรุปผลการอบรมหลักสูตรผู้ประเมินคุณภาพภายใน สถาบันพระบรมราชชนก วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา. พะเยา: เอกสารเย็บเล่ม; 2553.
7. วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ. แผนยุทธศาสตร์ วิทยาลัยเครือข่ายภาคเหนือ (2554-2558) ฉบับทบทวน. นครสวรรค์ : เอกสารเย็บเล่ม; 2554.
8. ลิลลี่ ศิริพร และเบญจวรรณ ทิมสุวรรณ. การอภิमानผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน วิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก .วารสารการพยาบาลและการศึกษา.2555; 3: 55-76.
9. Kells,H.,R."Some Theoretical and Practical Sugesstion for Institutional Assessment" In Institutional Assessment for Self-Assessment:New Directions for Institutional Resesarch. London:Jossey-Bass; 1981: 15-25.
10. Davis, E. (Ed.) Teachers as Curriculum Evaluators. Sydney : George Allen and Unwin; 1980.

